

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Nr.6147/01.10.2021

DECIZIA ETAPEI DE ÎNCADRARE

Nr. 75/ 01.10.2021

Ca urmare a notificării adresate de **PRIMARIA PETRILA** cu sediul în localitatea Petrila , str.Republicii, nr.196, jud. Hunedoara, înregistrată la Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara cu nr.3089 din 02.04.2019, cu privire la emiterea avizului de mediu pentru: **“AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE PROPRIETARILOR SI/SAU DETINATORILOR LEGALI AI ORASULUI PETRILA”**, în baza:

- *H.G. nr. 1000/2012 privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare;*
- *O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare;*
- *H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe, cu modificările și completările ulterioare;*
- *O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, cu modificările și completările ulterioare;*

Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara

- ca urmare a consultării autorităților publice participante în cadrul Comitetului Special constituit în data de 14.09.2021 și a documentelor anexate la planul depus spre avizare;
- în conformitate cu prevederile art. 13 și a anexei nr. 1 – Criterii pentru determinarea efectelor semnificative potențiale asupra mediului din H.G. nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe;
- aviz favorabil nr. 651 din 13.06.2019, emis de ANANP.
- în lipsa comentariilor motivate din partea publicului interesat

decide:

“AMENAJAMENT PASTORAL PENTRU PAJISTILE PROPRIETARILOR SI/SAU DETINATORILOR LEGALI AI ORASULUI PETRILA”, nu necesită evaluare de mediu, nu necesită evaluare adecvată și se adoptă fără aviz de mediu.

Pajistile situate pe teritoriul administrativ al orasului Petrila se afla proprietatea orasului, conform Extraselor de carte funciara ale orasului Petrila. Amenajamentul pastoral se va intocmi pe suprafata de 912,9676 ha + 112.4513 ha , administrate de Primaria ORASULUI Petrila , fiind situate în partea de sud-est a județului Hunedoara.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

Nr.crt.	Teritoriu administrativ	Trup de pajiște	Bazin Hidrografic	Suprafața (ha)
1.	Petrila	Pasunea Bilele	Jiu	13,2
2.	Petrila	Pasunea Sterminosu	Jiu	79
3.	Petrila	Pasunea Coasta lui Rus	Jiu	91,2
4.	Petrila	Pasunea Silvei	Jiu	4,4
5.	Petrila	Pasunea Coriciu-Cibanu	Jiu	65,2
6.	Petrila	Pasunea Frunti	Jiu	40,7
7.	Petrila	Pasunea Muncel Cimpii	Jiu	5,8
8.	Petrila	Pasunea Dealul Cimpii	Jiu	42,7
9.	Petrila	Pasunea Poiana Muieri	Jiu	6,3849
10.	Petrila	Pasunea Voievodu	Jiu	19,7239
11.	Petrila	Pasunea Poiana Muieri	Jiu	9,9727
12.	Petrila	Pasunea Fruntii	Jiu	76,3
13.	Petrila	Pasunea Plaiul Frunti	Jiu	49
14.	Petrila	Pasunea Bilele 2	Jiu	19,7
15.	Petrila	Pasunea Capra 2	Jiu	92,9098
16.	Petrila	Pasunea Capra 3 (Piciorul Caprei si Scovarda)	Jiu	150,3
17.	Petrila	Pasunea Coasta lui Rus	Jiu	34,7
18.	Petrila	Pasunea Voievodu-La Comanda	Jiu	4
19.	Petrila	Pasunea Voievodu- Salane	Jiu	9,5417
20.	Petrila	Pasune Deforu	Jiu	30
21.	Petrila	Pasune Dealul Maleii	Jiu	6,2068
22.	Petrila	Pasune Dealu Maleii	Jiu	8,5037
23.	Petrila	Pasune Dealu Maleii	Jiu	51,5183
	TOTAL			912,9676

Nr.	Teritoriu administrativ	Trupul de pajiște	Bazin hidrografic	Observații
Nr.	Teritoriu administrativ	Trupul de pajiște		Suprafața
1	2	3	4	5
1	Petrila	1	Jiet	90 ha
2	Petrila	2	Jiet	22.45 ha
	TOTAL:			112.45 ha

Suprafețe considerabile ocupate de pajiștile permanente reprezintă de fapt, terenuri foarte slab productive, care din diferite motive nu au avut un alt mod de utilizare. Se consideră că pajiștea reprezintă o suprafață de teren acoperită cu vegetație ierboasă alcătuită în cea mai mare parte din plante perene, ce aparțin diferitelor familii botanice și a cărei producție este utilizată în alimentația animalelor, prin pășunat sau cosit.

Importanța economică și ecologică a pajiștilor permanente este dată de multiplele roluri pe care le pot avea. În acest context, pajiștile pot reprezenta:

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

- sursă importantă de nutrețuri succulente și fibroase pentru animalele domestice; în România, se apreciază că pajiștile permanente asigură circa 40% din masa verde și 25% din fânul necesar alimentației animalelor;
- habitat și sursă de hrană pentru animalele sălbatice; în acest fel, alături de păduri, pajiștile devin principalele ecosisteme ce asigură supraviețuirea speciilor respective;
- mijloc de prevenire și combatere a eroziunii solului; ierburile de pe pajiști au însușirea de a reține cantități mari de apă și de a spori infiltrarea acesteia în sol, mergând până la oprirea totală a eroziunii;
- mijloc de îmbunătățire a structurii și fertilității solului; sub vegetația pajiștilor naturale primare s-au format soluri fertile, datorită sistemului radicular fasciculat al ierburilor care străbat straturile de la suprafața solului, legându-l într-o structură de agregate și îmbogățindu-l în substanță organică; bacteriile din nodozitățile leguminoaselor contribuie la ridicarea fertilității solului prin fixarea azotului atmosferic și depozitarea lui în sol;
- sursă de elemente minerale, stoc de germoplasmă locuri de recreere; pajiștile contribuie la conservarea unor ecosisteme naturale în scop științific, conservarea speciilor în pericol, păstrarea unor frumuseți naturale.

Gospodărirea anterioară a pajiștilor din amenajament

Trupurile de pășune situate în orașul Petrița au aparținut mai întâi diverșilor proprietari de pământ din timpul imperiului austro-ungar, după care au trecut în posesia unor obști comunale (sătești) din localitățile în jurul cărora se aflau situate, pășunându-se, fie de-a valma, fie după anumite restricții. Pentru aceste pășuni nu au fost întocmite amenajamente pastorale.

Factorii limitativi ai producției pășunilor aparținătoare UAT Petrița pot fi sintetizați astfel:

- zone cu exces de umiditate;
- perioade de secetă;
- aciditatea solului;
- fenomene de eroziune a solului;
- suprapășunat (acest fenomen întâlnește-se și în lunile în care este interzisă scoaterea animalelor pe pășune) sau subpășunat;
- prezența speciilor dăunătoare;
- prezența speciilor de arbuști;
- prezența mușuroaielor;
- lipsa elementelor fertilizante de natură organică sau chimică;
- lipsa lucrărilor minime de întreținere;
- pășunat nerațional.

În prezent starea generală a pajiștilor este diferită de la trup la trup, din punct de vedere calitativ și cantitativ fiind slabă spre mediocră-bună.

Obiective social – economice și ecologice

Obiectivele fundamentale desemnează acele obiective ce au în vedere orizonturi îndelungate și care se referă la ansamblul activităților prevăzute în cadrul amenajamentului pastoral.

Printre obiectivele social-economice și ecologice amintim:

- Reducerea stratului de mușchi care în prezent afectează semnificativ solul, constituind o barieră fizică pentru creșterea și dezvoltarea plantulelor, pentru disiparea vaporilor de apă din sol, împiedicând contactul direct dintre semințe și sol;
- Reducerea abandonului pajiștilor - care are același efect ca subpășunatul cu deosebire că în cazul abandonului acesta se manifestă mult mai rapid;
- Asigurarea și sporirea capacității de pășunat a pajiștilor cuprinse în amenajament;
- Creșterea efectivului de animale în cazul pajiștilor subpășunate și reducerea lor în cazul celor suprapășunate;
- Controlul speciilor de plante invazive și nedorite;
- Creșterea valorii furajere.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

Prezentul amenajament pastoral are ca obiectiv principal gestionarea corespunzătoare a pajiștilor din cadru U.A.T. Petrița prin:

- creșterea valorii pastorale a pajiștilor;
- eliminarea suprapășunatului și subpășunatului;
- eliminarea pășunatului continuu pe tot parcursul anului care depreciază producția de masă verde și scade calitatea acesteia;
- stoparea proliferării speciilor fără valoare furajeră (buruieni, specii invazive);
- stoparea extinderii vegetației arbustive;
- creșterea producției (calitativă și cantitativă) și implicit a încărcăturii cu animale la ha.

Prin sporirea producției pajiștilor vor crește și producțiile animalelor și implicit bunăstarea proprietarilor acestora, comunitatea rurală în general fiind strâns legată de producția agro-zootehnică care reprezintă principala sursă de venit.

Din punct de vedere ecologic, o exploatare rațională și controlată a acestor pajiști, duce la o creștere a biodiversității covorului vegetal și la protejarea degradării solului.

Organizarea unui pășunat rațional creează o imagine plăcută de aspect îngrijit al pajiștilor.

Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor

Întreaga suprafață de pajiște supusă acestui Amenajament Pastoral va fi exploatată prin pășunat cu trei categorii de animale: ovine, bovine și cabaline. Factorii limitativi pe aceste pajiști sunt fie excesul de umiditate, eroziunea solului și seceta din perioada de vară sau lipsa lucrărilor de întreținere și îmbunătățire (lucrări tehnico- culturale).

Fundamentarea amenajamentului pastoral

În scopul protejării ecosistemelor naturale și a biodiversității lor deosebite sunt necesare următoarele măsuri:

- a nu se efectua fertilizări sau alte lucrări de întreținere în pajiști și fânețe naturale, în perioada înfloririi plantelor;
- a nu se efectua lucrări când solul este prea umed pentru a nu determina apariția proceselor degradării solului prin compactare excesivă, cu numeroase consecințe negative și asupra organismelor care trăiesc în sol;
- a se salva și proteja arborii mari solitari și arbuștii existenți, deoarece asigură hrană și adăpost vietuitoarelor sălbatice;
- a se proteja pășunile naturale; se vor cosi doar dacă este necesar și în nici un caz nu se vor ara; pășunile degradate se vor însămânța în solul nearat utilizând semănători dotate cu brazdare
- a nu se efectua fertilizări sau alte lucrări de întreținere în pajiști și fânețe naturale, în perioada înfloririi plantelor;
- a nu se efectua lucrări când solul este prea umed pentru a nu determina apariția proceselor degradării solului prin compactare excesivă, cu numeroase consecințe negative și asupra organismelor care trăiesc în sol;
- a se salva și proteja arborii mari solitari și arbuștii existenți, deoarece asigură hrană și adăpost vietuitoarelor sălbatice;
- a se proteja pășunile naturale; se vor cosi doar dacă este necesar și în nici un caz nu se vor ara; pășunile degradate se vor însămânța în solul nearat utilizând semănători dotate cu brazdare adecvate;
- a se lăsa, prin rotație, suprafețe necosite pe pajiști și fânețe; este indicat ca la 3-4 ani o parcelă să fie lăsată necosită, pentru reînsămânțare naturală completă;
- cosirea manual se realizează unde terenul are starea de umiditate ridicată și mai ales în luncile inundabile, unde este practic imposibilă utilizarea mașinilor agricole;
- eliminarea pășunatului pe pășunile îmbătrânite, degradate, pe cele proaspăt însămânțate în scopul regenerării; pășunatul nu se practică în păduri, pe coastele dealurilor acoperite cu arbuști sau altă vegetație specifică, în zonele protejate din jurul lacurilor și râurilor, chiar dacă acest lucru nu este economic;

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

➤ pășunatul se va practica cu număr redus de animale, în special de oi, pe coastele dealurilor, pe pantele malurilor lacurilor și râurilor, în zonele nisipoase sau cu soluri calcaroase;

➤ suprapășunatul este interzis; este necesar să se asigure un raport optim între numărul de animale, suprafața și calitatea pășunii;

➤ este necesar ca vara, la stâne, locul pentru muls și înnoptare a animalelor să fie schimbat la 3-4 zile, pentru a evita supraîngrășarea terenului și pentru a se asigura îngrășarea uniformă (târlire);

➤ supraînsămânțarea se realizează cu semințe din specii de leguminoase sau graminee valoroase, cu recomandare specială pentru trifoiul alb, încorporate în masa de fertilizant natural;

➤ îngrășarea pășunilor și fânețelor se va face numai cu îngrășăminte organice naturale și se va face în fiecare an;

➤ pentru fertilizare se va evita folosirea bălegarului care conține rumeguș utilizat ca așternut pentru animale datorită acidității pe care acesta o determină;

➤ în cazul cositului mecanizat, să se evite rănirea animalelor și păsărilor, care adesea, se ascund în zonele necosite, prin începerea cositului de la mijlocul câmpului spre margini și prin dotarea utilajelor cu dispozitive de alarmă.

Având în vedere deficitul de vegetație forestieră, în special în zona de câmpie și de deal din arealele de pajiști, dar și terenuri arabile, se vor avea aplica următoarele măsuri:

➤ reintroducerea arborilor și arbuștilor forestieri prin elaborarea amenajamentelor silvo-pastorale, pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu, pășunat și odihnă a animalelor;

➤ reglementarea încărcării cu animale în funcție de productivitatea pășunilor, pentru a evita transferul pășunatului în pădure;

➤ îmbinarea intereselor agro-silviculturale prin crearea de culturi silvice ca rezervă nutritivă pentru animale (frunzare) în situații extreme de criză (secetă catastrofale);

➤ folosirea alternativă a pajiștilor: 1-2 ani pășune și 1-2 ani fineață, iar în perioada utilizării ca fâneață se va realiza și plantarea speciilor forestiere;

➤ interzicerea pășunatului pe ploaie.

Principalele acțiuni pentru eliminarea sau limitarea efectelor factorilor restrictivi și pentru creșterea cantitativă și calitativă a producției de furaje constau în:

➤ prevenirea eroziunii și alunecărilor de teren;

➤ eliminarea excesului de umiditate;

➤ corectarea acidității și alcalinității solurilor;

➤ curățirea de vegetație ierboasă și lemnoasă nevaloroasă;

➤ generalizarea sistemului de fertilizare prin târlire și cu gunoi de grajd;

➤ supraînsămânțarea sau reînsămânțarea pajiștilor cu covor ierbos degradat cu amestecuri de graminee și leguminoase de pajiști specifice condițiilor ecopedologice pretabile la folosirea prin pășunat sau cosit.

Concomitent cu aceste acțiuni se va face de asemenea:

➤ inventarierea suprafețelor ocupate cu vegetație lemnoasă valoroasă, din afara fondului forestier, utilizată ca umbrare și habitat sezonier pentru animalele domestice și sălbatice;

➤ conservarea de lungă durată a vegetației lemnoase (grupuri, pâlcuri, arbori izolați, etc) pentru menținerea peisajului și a utilităților economice pentru care au fost create;

➤ elaborarea și punerea în practică a unor programe de reamenajare agro - silvo - pastorală prin care prioritatea să o dețină lucrările de creștere a productivității pajiștilor și a celor de completare a vegetației lemnoase în zonele în care au fost parțial sau total distruse;

➤ împădurirea terenurilor lipsite de vegetație expuse eroziunii și alunecărilor de teren;

➤ inițierea terenurilor lipsite de vegetație (părăsite, pante erodate, halde industriale,

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

miniere și menajere) pentru întregirea și armonizarea peisajelor care au fost degradate antropice;

- amenajarea cursurilor de apă și valorificarea eficientă a acestora;
- înființarea de perdele de protecție în zonele mai aride, aliniamente forestiere de-a lungul drumurilor de acces și cursurilor de apă;
- conservarea biodiversității faunistice și floristice printr-o gospodărire corespunzătoare a resurselor naturale existente;

Soluțiile tehnice și tehnologice care se vor aplica în cadrul amenajamentului pastoral constau în:

- Înălțarea vegetației lemnoase și scoaterea rădăcinilor;
- Înălțarea vegetației arbustive;
- Curățarea molozului;
- Curățarea de pietre și ciocate;
- Curățarea de plante toxice și neconsumabile;
- Pregătirea terenului pentru însămânțare;
- Reînsămânțarea cu amestecuri de graminee și leguminoase
- Administrarea de îngrășăminte organice în funcție de planul de fertilizare întocmit în urma analizelor fizico-chimice, în așa fel încât să fie respectat codul de bune practici agricole, angajamente de agromediu.

Fundamentarea amenajamentului pastoral constă în soluțiile tehnologice și tehnice care asigură realizarea obiectivelor privind gospodărirea rațională a suprafețelor de pajiști din cadrul proiectului. Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole, angajamentele de agromediu și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea.

Durata sezonului de pășunat : Pentru pășunile aflate în studiu se stabilește că durata medie a sezonului de pășunat este de 110 zile când pătura ierbacee atinge nivelul indicat pășunării (30 mai- 10 sept) când plantele nu se mai regenerează, momentul începerii pășunatului rațional se face după 23 aprilie;

Încetarea pășunatului se realizează cu 3-4 săptămâni înainte de apariția înghețurilor permanente, pentru a da posibilitate speciilor componente ale covorului ierbos să se regenereze și să acumuleze în sol rezerve nutritive până la sosirea înghețului permanent.

Pășunile reprezintă cea mai ieftină sursă pentru asigurarea hranei erbivorelor în timpul perioadei de vegetație, având multiple avantaje ce decurg din efectele favorabile atât asupra animalelor, cât și asupra pășunilor în relația sol-plantă-animale. În Ordinul nr. 544 din 21 iunie 2013, Art. 6, se prevăd următoarele:

- (1) Începerea pășunatului se face în funcție de condițiile pedoclimatice și de gradul de dezvoltare a covorului ierbos.
- (2) Se evită începerea pășunatului prea devreme, care poate afecta perioada de regenerare, sănătatea și supraviețuirea plantelor.
- (3) Perioada de pășunat se va încheia în luna noiembrie, la o dată stabilită în funcție de evoluția temperaturilor și regimul precipitațiilor.
- (4) Data începerii și încheierii pășunatului, precum și modul de organizare a pășunatului, continuu sau pe tarlale, se stabilesc prin hotărâre a consiliului local. Ținând cont de toate caracteristicile climei zonale - durata sezonului de pășunat, în zona unde se află UAT Petrița, este de 164 de zile. Animalele pot fi introduse în pajiști după data de 20 mai, Animalele trebuie scoase din pășune la sfârșitul lunii octombrie. Conform Normelor metodologice pentru aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, Art.10.(1) - introducerea animalelor pe pajiști este permisă doar în perioada de pășunat prevăzută în amenajamentul pastoral, iar la alin. (2) se stipulează: este interzis pășunatul în cazul excesului de umiditate a pajiștii. În faza tânără

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

de vegetație plantele de pe pășuni au însușiri organoleptice deosebite (gust, miros) care măresc apetitul animalelor și ca urmare crește gradul de consumabilitate a ierbii care poate ajunge la 85-95%. Dacă pășunatul se începe prea devreme, când plantele sunt prea tinere și solul prea umed, asupra vegetației efectele negative sunt următoarele: - se distruge stratul de țelină, se bătătoarește solul și se înrăutățește regimul de aer din sol. Se formează gropi și mușuroaie; - pe terenurile în pantă se declanșează eroziunea; - se modifică compoziția floristică dispărând plantele valoroase mai pretențioase din punct de vedere al apei, aerului și hranei din sol; - plantele fiind tinere au suprafața foliară redusă și vor folosi pentru refacerea lor substanțe de rezervă acumulate în organele din sol ce are ca efect epuizarea lor.

Efectele negative asupra animalelor sunt: - iarba prea tânără conține multă apă și ca atare are un efect laxativ epuizant, ceea ce duce la eliminarea excesivă a sărurilor minerale de Cu, Mg, Na; - conținând prea puțină celuloză nu se pretează la salivație și rumegare, animalele fiind predispuse la intoxicații și meteorizații; - conținutul mare de azot al ierbii tinere determină acumularea în stomac a amoniacului și ca atare declanșarea unor fermentații periculoase. În aceeași măsură nu recomandăm nici folosirea pajiștilor prin pășunat mai târziu de 30 octombrie. Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai târziu cu 20 - 30 zile înainte de instalarea înghețurilor permanente. Astfel plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să-și refacă masa vegetativă, ceea ce determină o mai bună suportare a înghețurilor pe de o parte, iar pe de altă parte pornirea timpurie în vegetație.

Numărul ciclurilor de pășunat: Pentru a înțelege mai bine necesitatea și modalitatea de calcul, pentru a stabili numărul și mărimea tarlalelor în vederea practicării pășunatului rațional, trebuie să ținem cont și de relațiile dintre sol, plante (iarba) și animale, derulate pe parcursul unui ciclu de pășunat. Când spunem ciclu de pășunat, ne referim la numărul de zile în care animalele pășunează efectiv pe o suprafață de teren, precum și la timpul scurs de la scoaterea animalelor de pe tarla și până la reintroducerea lor la pășunat pe aceeași suprafață. În cazul pajiștilor studiate, numărul ciclurilor de pășunat (rotatii) este de 2-3 cicluri, iar numărul de zile necesar refacerii masei verzi este de 50-60.

Ciclul de pășunat este intervalul de timp în care iarba de pe aceeași parcelă de exploatare, odată pășunată, se regenerează și devine din nou bună pentru pășunat.

Numărul ciclurilor de pășunat este în funcție de condițiile climatice și staționale, de sol, de compoziția floristică și de capacitatea de regenerare a pajiștilor. Pășunatul continuu (liber) - conform acestui sistem, animalele sunt lăsate să pască pe pășune de primăvara devreme și până toamna târziu. Sistemul este practicat în zonele unde producția pajiștilor permanente este mică și neuniform repartizată pe cicluri de pășunat; perioada de secetă din vară duce la diminuarea producției în ciclurile trei și patru. În următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi tarlalizate și se va putea trece la pășunatul rațional cu garduri electrice.

Fânețele

În prezentul amenajament pastoral sunt cuprinse livezile tradiționale extensive în care fondul vechilor fânețe se conservă aproape în întregime, făcând din acestea unul dintre cele mai valoroase și mai bine conservate habitate tradiționale. Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020 (PNDR) vizează acordarea de plăți compensatorii pe suprafață pentru utilizatorii de terenuri agricole, pajiști. O astfel de categorie este reprezentată de Măsura 10 - Agro-mediu și climă urmărindu-se sprijinirea dezvoltării durabile a zonelor rurale, prin atingerea obiectivelor specifice și operaționale propuse. În situația livezilor tradiționale utilizate extensiv, lipsa mecanizării cu utilaje grele și evitarea chimizării alături de aplicarea tehnicilor agricole tradiționale folosite (ce se reduc în fond la un pășunat non-intensiv și la cosit) vor favoriza menținerea integrală a habitatelor respective, a fondului cultural tradițional, a biodiversității precum și a învelișului edafic.

Cositul poate începe doar după data de 1 iulie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m) sau după data de 15 iunie (pentru terenurile situate în UAT cu altitudini medii mai mici de 600 m);

Cositul se poate efectua cu utilaje mecanizate de mică capacitate (utilaje cu lama scurtă și viteză mică de deplasare), fiind interzisă folosirea utilajelor grele (varianta 2.2),

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

- Masa vegetală cosită trebuie adunată de pe suprafața pajiștii nu mai târziu de două săptămâni de la efectuarea cositului;
- Pășunatul se efectuează cu maxim 1 UVM pe hectar;
- Nu vor fi realizate însămânțări de suprafață sau supraînsămânțări (se pot face însămânțări cu specii din flora locală doar în cazurile când unele suprafețe sunt afectate accidental).

Capacitatea de pășunat : Producția de iarbă se determină prin cosire și cântărire pe 6-10 mp din suprafețele de probă aflate în parcela de exploatare ce urmează să fie pășunate. Pentru delimitarea suprafețelor de probă s-au folosit îngrădituri care să nu permită consumul de către animale a vegetației din interior, amplasate pe suprafețe omogene din punct de vedere al compoziției floristice și al producției. reprezintă numărul de animale repartizate pe o pășune în funcție de producția acesteia și calitatea nutrețului; necesarul de masă verde/cap/zi pentru Unitate Vita Mare (U.M.V) este de 65 kg, din care efectiv consumata este de 50 kg/cap/zi.

Gestionarea ecosistemului pășunii este complexă și se bazează în principal pe optimizarea producției la animale, menținând în același timp resursele (pășunea). În acest scop, aportul de nutrienți din ierburile pășunate trebuie maximizat, fiindcă pășunea rămâne în continuare cea mai ieftină sursă de hrană pentru animale.

Este de o importanță deosebită creșterea duratei între fazele de pășunat intensiv, în care cea mai mare cantitate de materie nutritivă este consumată, în detrimentul comportamentului selectiv. Acest lucru reduce energia folosită de animal în raport cu cantitatea de nutrienți ingerați.

O strategie pe termen lung privind maximizarea productivității trebuie să țină cont de următoarele obiective:

- Pășunea trebuie să fie capabilă de recuperare după pășunare.
- Pășunea trebuie să fie menținută în stare de "frunze" cât mai mult timp posibil, în scopul de a întârzia pierderile în valoare nutritivă ce apar în momentul în care plantele intra în faza de reproducere.
- Menținerea pășunii trebuie maximizată prin măsuri de reducere a răspândirii de buruieni și pentru a facilita germinarea speciilor anuale și supraviețuirea speciilor furajere perene existente în pasune.
- Realizarea acțiunilor de profilaxie specifică la ovine în scopul de a diminua parazitii cât de mult posibil.
- Impactului asupra mediului în ansamblu ecosistemului de pasunat trebuie să fie redus la minimum.

Principalele metode de pasunat care pot fi folosite pentru a atinge aceste obiective sunt:

Pășunatul continuu

Această metodă implică utilizarea neîntreruptă a unei zone de pășunat de către animale pentru o perioadă lungă de timp, în mod normal, tot de sezonul de pășunat. Pășunat continuu nu înseamnă că nu există intervale în utilizarea diferitelor porțiuni a plantei, deoarece, după defolierea, plantele devin mai puțin accesibile animalelor. Plantele pot fi păscute după regenerarea lor la o înălțime minimă (în mod ideal, 20-30 mm), la care sunt din nou accesibile pentru animale. Pășunat continuu poate fi de două tipuri:

- în care există un număr constant de animale în zona de pășunat;
- în care numărul de capete este ajustat la creșterea pășunii, astfel încât să fie prevăzut un anumit nivel de alocare a ierbii.

Pășunatul prin rotație

În această metodă pasunea este păscută doar pentru anumite perioade, intercalate cu pauze care permit creșterea netulburată a pasunii. Pasunea este împartită în padocuri, care sunt utilizate în succesiune, iar perioada de timp utilizată în fiecare padoc este denumită perioada de pasunat. Aceasta este urmată de perioada de repaus, iar suma din cele două perioade se numește ciclu de pasunat. În pasunatul prin rotație numărul de capete și perioada alocată

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

animalelor sunt importante.

Alte tipuri de pasunat prin rotatie sunt:

Pasunat preferential: prin care o anumita categorie, de obicei viței de lapte, au acces la o zona de pasune separata, in general de o mai buna calitate.

Rationalizarea pășunatului si pășunatul complementar

Ambele tehnici descrise mai sus pot fi utilizate fie pentru intreaga durata a zilei sau pentru un numar limitat de ore / zi, in ceea ce se numeste pasunat rationalizat.

La fiecare corp de pajiști trebuie să existe un drum de acces pe care să poată circula mijloace auto și mecanizate, ca să efectueze în bune condiții, în sezonul primăvară-vară toamnă, toate transporturile necesare, inclusiv pentru mersul animalelor la și de la munte. Un corp de pajiști din zona forestieră fără un asemenea drum nu poate fi exploatat decât extensiv și fără perspectivă economică.

Starea acestor drumuri este corespunzatoare, urmand sa se faca si in continuare lucrari de intretinere a acestora de catre institutiile care le au in intretinere (Ocolul Silvic, Directia Judeteana de Drumuri si Poduri, Primaria comunei Cerbal, utilizatorii de pajisti).

Amenajamentul pastoral recomanda folosirea surselor de apa naturale (râuri, izvoare, paraie). Plasarea surselor de apa în apropierea pasunatului si in cat mai multe locuri este de cea mai mare importanta. In aceste locuri se amenajeaza „locuri de adapare” prin asezare de pietris sau balast in strat gros, pentru a se evita formarea de noroi si tulburarea apei de baut.

Se recomanda urmatoarele masuri pentru desfășurarea în bune condiții a adăpatului:

- Verificarea anuală a sursei de apă: fântâni, surse de apă naturale – izvoare, ape curgătoare;
- Repararea și dezinfectarea adăpătorilor (jgheburilor) înainte de intrarea animalelor pe pășune;
- Amenajarea locurilor de adăpat, în cazul în care adăpatul se face din râuri;
- Verificarea anuală a sursei de apă (fântâni);
- Forarea unor fântâni acolo unde este cazul.

Lucrări propuse pentru fiecare parcelă descriptivă:

Nr. Crt.	Trup de pajiște	Percela descriptiva	Suprafața (ha)	Lucrări propuse
1.	BILELE	902/2	13,2	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a,Amendamente 5-6t/ha,defrisarea vegetatiei lemnoase și nivelarea mușuroaielor
2.	STERMINOSU	947/2, 952, 947/1,928/1, 949, 950,947/3	41,8; 1,3; 3,5; 2,2; 7,5; 8,5; 14,2	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a,Amendamente 5-6t/ha ,defrisarea vegetatiei lemnoase și nivelarea mușuroaielor
3.	COASTA LUI RUS	2076/1, 2076/2	64,43, 26,77	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha;
4.	SLIVEI	2041/1	4,4	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha;
5.	CORICIU CIBANU	1999/1, 1999/2, 1999/3, 1999/4,1999/5, 2001, 2002	54,1, 1,3, 0,6, 1,4, 7,5 0,2, 0,1	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha;
6.	FRUNȚII	233/1, 196/13	1,7, 39	-
7.	MUNCELUL CIMPII	908	5,8	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

				vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
8.	DEALUL CIMPII	-	42,7	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
9.	POIANA MUIERII	943/3	6,3849	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
10.	VOIEVODU	66/1, 923, 924	19,7239	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
11.	POIANA MUIERII	943/2	9,9727	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
12.	FRUNȚII	239, 238/1, 235, 237/1, 236/1, 232, 196/14	76,3	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a Amendamente 5-6t/ha
13.	PLAIU FRUNȚII	271, 272, 273, 196/12, 268/14	49	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
14.	BILELE 2	92/6, 92/5, 246	3,3 ,0,6, 15,8	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
15.	CAPRA 2	943/1, 980, 982/4, 982/5, 982/6,984	19,2991; 1,0443;31,2858; 15,7631;23,8316; 1,6859	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase
16.	CAPRA 3(PICIORUL CAPREI ȘI SCOVARDA)	982/1, 982/2, 982/3, 1421/1, 1421/2	70,3908, 14,4501, 6,9242, 34,8489, 25,6918	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a Amendamente 5-6t/ha,defrișarea vegetației lemnoase
17.	COASTA LUI RUS	2174/1, 2163, 2166, 2160,2161,2162	5,2, 0,2, 0,2, 2, 0,3, 0,4	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha;
18.	VOIEVODU LA COMANDĂ	926	4	fertilizare cu gunoi de grajd 20 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrișarea vegetației lemnoase și nivelarea mușuroaielor
19.	VOIEVODU	78/1, 66/1, 75/1	0,305;0,14, 9,0967	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha;

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

	SALANE			fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha,defrişare vegetaţiei lemnoase şi nivelarea muşuroaielor
20.	DEFORU	-	30	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrişarea vegetaţiei lemnoase şi nivelarea muşuroaielor
21.	DEALUL MALEII	-	8,5037	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrişarea vegetaţiei lemnoase
22.	DEALUL MALEII	-	6,2068	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrişarea vegetaţiei lemnoase
23.	DEALUL MALEII	-	51,5183	fertilizare cu gunoi de grajd 25 t/ha; fertilizare chimică cu:NPK: 90/45/45 s.a, Amendamente 5-6t/ha ,defrişarea vegetaţiei lemnoase

1.	Trupul 1+2	Trupul 1+2	90+22.45	arborii cu vârsta peste 20 de ani rămân pentru umbrire, reducerea eroziunii solului şi prevenirea alunecărilor de teren curăţarea vegetaţiei arbustive combatere plante dăunătoare ridicare topografică si inscrierea in cartea funciara fertilizare cu îngrăşăminte organice, in special prin prin târlire
----	------------	------------	----------	--

• **Se vor respecta:**

Planul este situat in ariile protejate ROSCO0087 Gradistea Muncelului- Cioclovina, RONPA0548 Cheile Taii, ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa, ROSCI0188 Parang, RONPA0545 Cheile Jietului - se vor respecta conditiile impuse in Avizul nr. 651 din 13.06.2019, emis de ANANP, in calitate de administrator al ariilor naturale protejate :

- vor fi respectate masurile specifice de conservare a biodiversitatii si de diminuare a impactului asupra habitatelor si speciilor din aria naturala protejata **ROSCI0087 Gradistea Muncelului-Cioclovina, RONPA0548 Cheile Taii, ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa, ROSCI0188 Parang, RONPA0545 Cheile Jietului** ce are limitele suprapuse cu limitele administrativ teritoriale ale comunei Petrla;

- in aria sitului **ROSCI0087 Gradistea Muncelului – Cioclovina, RONPA0548 Cheile Taii, ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa, ROSCI0188 Parang, RONPA0545 Cheile Jietului.** vor fi respectate prevederile Legii nr. 211/2011 privind regimul deseurilor, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare;

- pentru protectia speciilor si a habitatelor din cadrul sitului, din suprafetele aflate in aria naturala protejata **ROSCI0087 Gradistea Muncelului – Cioclovina, RONPA0548 Cheile Taii, ROSCI0085 Frumoasa, ROSPA0043 Frumoasa, ROSCI0188 Parang, RONPA0545 Cheile Jietului,** nu se vor

AGENŢIA PENTRU PROTECŢIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

executa lucrari de fertilizare si reinsamantare cu ingrasaminte pe baza de azot, fosfor sau potasiu, iar combaterea excesului de umiditate se va executa prin drenaj natural, respectiv prin plantarea cu specii iubitoare de apa;

- conservarea vegetatiei de-a lungul malurilor cursurilor de apa, (in zona Comunei Macea), este obligatorie pentru mentinerea unui grad ridicat de favorabilitate pentru cuitarirea unora dintre speciile de interes conservativ;

- interzisa orice fel de interventie in rezervatia RONPA0548 Cheile Taii si RONPA0545 Cheile Jietului si respectarea cu strictete a limitelor perimetrului.

O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014, cu modificările și completările ulterioare;

- H.G. nr. 1064/2013 privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 544/2013 privind metodologia de calcul al încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște;
- Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare;
- Legislația în vigoare din domeniul protecției mediului.

Informarea și participarea publicului la procedura de evaluare de mediu:

- documentația de susținere a solicitării a fost accesibilă publicului spre consultare, la sediul A.P.M. Hunedoara, pe toată durata derulării procedurii de reglementare;
- anunțurile publice privind depunerea notificării au fost publicate în Ziarul Vaii Jiului în data de 02.04.2019 și 05.04.2019;
- anunțul public privind luarea deciziei etapei de încadrare a fost publicat în Ziarul Vaii Jiului în data de 22.07.2019 și pe pagina de internet a A.P.M. Hunedoara.

Având în vedere faptul că, în urma anunțului public privind decizia etapei de încadrare, nu au fost sesizări din partea publicului, prezenta **decizie devine finală**.

Prezentul act de reglementare din punctul de vedere al protecției mediului este valabil pe toată perioada de valabilitate a planului, dacă nu intervin modificări ale acestuia.

Prezenta decizie poate fi contestată în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Se vor respecta:

- O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- H.G. nr.1064/2013 privind Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor O.U.G. nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 544/2013 privind metodologia de calcul al încărcăturii optime de animale pe hectar de pajiște;
- Legea nr. 46/2008 privind Codul silvic, cu modificările și completările ulterioare;
- Legislația în vigoare din domeniul protecției mediului.

Documentele care a stat la baza emiterii deciziei etapei de încadrare:

- Memoriu general, piese desenate, elaborator proiect DIRECȚIA PENTRU AGRICULTURĂ JUDEȚEANĂ HUNEDOARA

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

Informarea și consultarea publicului:

În conformitate cu prevederile H.G. nr. 1076/2004 și ale Ord. nr. 117/2006 pentru aprobarea Manualului privind aplicarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe în procedura de emitere a avizului de mediu informarea publicului s-a realizat prin publicarea în mass-media și postare pe site:

- anunțurile publice privind depunerea notificării de obținere a avizului de mediu și declanșarea etapei de încadrare a planului – 19.08.2021 și 23.08.2021 în cotidianul Ziarul Vaii Jiului;
- anunțul public privind decizia etapei de încadrare a planului din data de 21.09.2021 în cotidianul Ziarul Vaii Jiului.

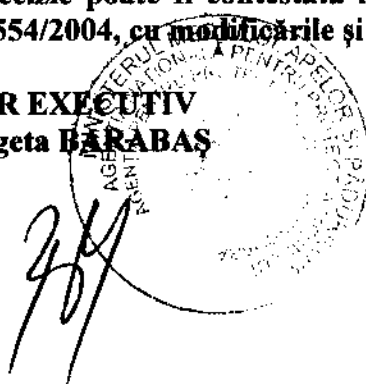
Emiterea deciziei finale a etapei de încadrare s-a făcut avându-se în vedere:

- ❖ Obiectivele de mediu relevante pentru plan;
- ❖ Informarea și consultarea publicului în conformitate cu prevederile H.G. nr. 1076/2004,
- ❖ La luarea deciziei de adoptare a planului fără aviz de mediu, Agenția pentru Protecția Mediului Hunedoara a avut în vedere punctele de vedere ale membrilor Comitetului Special, constituit în conformitate cu prevederile H.G. nr. 1076/2004, din data de 23.04.2019;
- ❖ Se va notifica A.P.M. Hunedoara în situația în care intervin modificări de fond la documentația care a stat la baza emiterii prezentei decizii;
- ❖ Titularul planului are obligația de a supune procedurii de adoptare planul, precum și orice modificare a acestuia, numai în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului, conform Art. 26 din H.G. nr. 1076/2004.

Având în vedere faptul că, în urma anunțului public privind adoptarea planului fără aviz de mediu din cotidianul Ziarul Vaii Jiului din data de 21.09.2021 *nu au fost sesizări* din partea publicului interesat, *decizia devine definitivă.*

Prezenta decizie poate fi contestată în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

DIRECTOR EXECUTIV
Viorica Georgeta BARABAS

ȘEF SERVICIU
Avize, Acorduri, Autorizații
Lucia Doina COSTINAȘ

ÎNTOCMIT,
Diana Florina OPREAN

2ex.

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI HUNEDOARA

Strada Aurel Vlaicu, nr.25 Deva, Jud.Hunedoara, Cod 330007

E-mail: office@apmhd.anpm.ro; Tel. 0254/215445; Fax: 0254/212252

Operator de date cu caracter personal, conform Regulamentului (UE) 2016/679

